

Jakelu: Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäsenet ja varajäsenet
Asia: HE 221/2024: Hallituksen esitys tupakkalain muuttamiseksi

Vetoomus sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäsenille ja varajäsenille

Hyvät eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäsenet ja varajäsenet,
Nyt on viimeiset hetket tehdä uudistettavaan tupakkalakiin tarvittavat muutokset lasten ja nuorten sekä tulevien sukupolvien suojelemiseksi.

Hallituksen esityksessä tupakkalain muuttamiseksi on useita tärkeitä kohtia, joilla pyritään suojelemaan lapsia ja nuoria. Nämä kohdat eivät kuitenkaan riitä. Tutkimusten perusteella tiedetään, että nikotiini on myrky, joka vaurioittaa lasten ja nuorten kehittyviä aivoja. Nikotiinin on todettu heikentävän aivojen dopamiiniherkkyyttä, mikä vaikuttaa oppimisen lisäksi stressinsietokykyyn ja itsesäätelyyn. Nikotiinille altistuminen sikiöaikana sekä lapsuudessa ja nuoruudessa aiheuttaa aivojen kognitiivisiin toimintoihin pysyviä muutoksia. Nikotiinilla on lukuisia muita haittavaikutuksia; se mm. kiihdyttää sydämen sykettä, nostaa verenpainetta ja supistaa verisuonia. Lisäksi nikotiinipussien on todettu aiheuttavan suun limakalvomuutoksia nuorille aikuisille.

(<https://www.kaypahoito.fi/nix03349>;

<https://www.epressi.com/tiedotteet/terveys/nikotiinipussien-kaytto-nakyy-ythsn-vastaanotoilla.html>)

Nyt tarvitaan vastuullista päätöksentekoa

Suomen ASH muistuttaa, että tupakkalain tavoitteena on tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön loppuminen. Tupakkalain tavoitteen mukaisesti Suomen ASH ei kannata uusien nikotiinituotteiden, kuten nikotiinipussien, markkinoille tuomista. Mikäli nikotiinipussien myynti halutaan kuitenkin sallia, on tärkeää, että nikotiinipussit tuodaan tupakkalain piiriin ja että niitä säädellään mahdollisimman tiukasti nuorisokäytön torjumiseksi. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) juuri julkaistusta [Terve Suomi -kyselytutkimuksesta](#) selviää, että nikotiinipussien käyttö on lisääntynyt rajusti varsinkin nuoremman väestön osalta. Sama tulos saadaan todennäköisesti myös lasten ja nuorten kohdalla syksyllä 2025 ilmestyvästä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen juuri tekeillä olevasta kouluterveyskyselystä ([Kouluterveyskysely - THL](#)).

Suomi on ratifioinut vuonna 2004 tupakoinnin torjuntaa koskevan Maailman terveysjärjestön (WHO) puitesopimuksen. Se velvoittaa tehokkaisiin toimiin nykyisten ja tulevien sukupolvien suojaamiseksi tupakalta ja nikotiiniriippuvuudelta. Useissa EU-maissa nikotiinituotteita ollaan kieltämässä tai rajoittamassa voimakkaasti. Suomessa hallituksen esitys menee sen sijaan päinvastaiseen suuntaan.

(<https://www.finlex.fi/fi/valtiosopimukset/sopimussarja/2005/27>)

Suomen ASH vetoaa siihen, että uudistettavaan tupakkalakiin (HE 221/2024) tehtäisiin vielä seuraavat välttämättömimmät muutokset:

- 1. Savuttomista nikotiinituotteista tulee kieltää kaikki makuaineet, myös mentoli ja minttu, sillä myös ne houkuttelevat lapsia ja nuoria. Ne on jo kielletty tupakassa. Mentoli myös lisää nikotiinin imeytymistä, mikä tekee siitä makuaineena hyvin haitallisen.**
- 2. Savuttomien nikotiinituotteiden nikotiinipitoisuuden enimmäismäärän tulee olla mahdollisimman matala.** Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on esittänyt rajaksi 8 mg/g. Hallituksen esittämä nikotiinipitoisuuden enimmäismäärä 16,6 mg/g on aivan liian korkea.

Lisäksi Suomen ASH vetoaa sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, että se lausumallaan velvoittaisi hallituksen valmistelemaan tupakka- ja nikotiinituotteiden ostoikäräjan noston 20 vuoteen tämän lakikäsittelyn yhteydessä.

Nyt on viimeinen hetki tehdä tarvittavat muutokset tupakkalakiin - tarvitsemme vastuullista päätöksentekoa!

Kunnioitavasti

Pekka Puska

Pekka Puska, Professori, LKT, VTM
Puheenjohtaja, Suomen ASH ry

Anne Taulu

Anne Taulu, FT, TtM, sh (AMK)
Toiminnanjohtaja, Suomen ASH ry